

פלאי התורה

♦ הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תכל ♦

כס"ד | גליון פ"ו | פרשת מסעי | חודש איני בעלייה | ת"ה שנת פלאות ב'תורה

♦ הקשר לפרשה ♦

החידות ושאר מדורי הגליון בעניני 'תשעת הימים וצום תשעה באב' (חלק א'), לקראת ימי תשעת הימים שמתחילים השבוע ביום ו'. וראוי לציין דברים נוראים שכתב הרה"ק רבי פנחס מקורין זיע"א (ספר אמרי פנחס, מאמרי ת"ב אות שע"ח) - בתשעה באב אין לשחוק. איין לאך טאהן (=שחוק אחד) הוא סכנת נפשות, כי כשאדם 'במקום המלך' - אזי הוא נשמה, משא"כ כשנתרחק - הוא בלי שמירה עכל"ק. ונלמד מדבריו הק' - דהעושה שחוק בתשעה באב, הרי הוא מתרחק מהקב"ה, וממילא זה 'סכנת נפשות', כי אין לו את השמירה דלעילא.

♦ נושא השבוע ♦

חידות נפלאות
בהלכות "תשעת הימים,
וצום תשעה באב"
[חלק א']

פלאי הפרשה והמועדים

פלאי פלאים של חידות נדירות בעניני פרה"ש והמועדים

חידוד ג'

איך יתכן שאדם בריא (ומחויב במצוות) יאמר "נחם" בברכת המזון שמברך בתשעה באב (חידוד זה מהספר החדש והנפלא 'והערב נא' עה"ת חלק ד')?

תשובה: אופן א' - אם אדם סיים סעודה המפסקת של ערב ת"ב בזמנו, ושכח לברך ברכת המזון, ונזכר רק אחר חשיכה, שיטת בעל הלכות קטנות - דיאמר "נחם" בברכת המזון, כיון דבשעה שמברך הוא תשעה באב, אבל למעשה חולק עליו השערי תשובה (סימן תקנ"ב) - שלא יאמר בה נחם, ובפרט לשיטת האליה רבה שסובר שלא תיקנו נחם אלא בתפילה ולא בברכת המזון.

אופן ב' - אם ת"ב חל בשבת ונדחה הצום ליום א', נפסק בשו"ע (סימן תקנ"ט ס"ט) - דמותרימ בעלי הברית לאכול, ובספר ארחות חיים (ספינקא, שם) כתב - דאם הם אוכלים, יאמרו נחם בברה"ז, כי באמת זה יום מר, וצריך להתפלל על כללות ישראל, אמנם כמה אחרונים חולקים ע"ז - דלא יאמרו 'נחם' בבהמ"ז, כיון דבעלי הברית אוכלים משום שמחה ולא משום צער.

הדרכי משה (שם אות י') כתב - ואין מנהג זה במקומינו ואין מברכים 'דיין האמת' כלל. ויש לציין שהמגן אברהם (שם סק"ה) כותב - דטוב שהקורא בתורה יאמר ברכה זו בלא שם ומלכות.

חידוד ב'

איך יתכן, שני אנשים השתתפו ב"סעודת סיום מסכת" בתשעת הימים (או בשבוע שחל בו ת"ב לאלו שנוהגים האיסור רק בשבוע שחל בו ת"ב), ולראשון מותר לאכול בשר ולשתות יין, אבל לשני אסור לאכול בשר ולשתות יין?

תשובה: מדובר באופן שהראשון היה מגיע לסיום שעושה פלוני גם בשאר ימות השנה, ולכן מותר לו לאכול בשר ולשתות יין, כי הסיים אצלו הוא שמחה של מצוה, אבל השני לא היה מגיע לסיום בשאר ימות השנה, ולכן אין זו שמחה של מצוה אצלו ואסור לו לאכול אז בשר ולשתות יין (מגן אברהם ואליה רבה ומשנ"ב סימן תקנ"א, סעיף י').

חידוד א'

באיזה יום בשנה מצינו בפוסקים, שהעולה לתורה צריך לברך לפני ברכת התורה, 'ברוך דיין האמת' אף שלא הגיע אז אליו איזה בשורה מצערת שמחויבים על פי הלכה לברך 'ברוך דיין האמת'?

תשובה: כתב הטור בהלכות תשעה באב (או"ח סימן תקנ"ט סעיף ה'), וז"ל - אבל במסכת סופרים כתב, יש קורין ספר קניות בערב (א.ה. ליל תשעה באב), ויש שמאחרין עד הבוקר לאחר קריאת ספר תורה, שאחר קריאת התורה עומד ומתפלל באפר ובגדיו מפולשין וקורא בבכי ויללה - אם יודע לתרגמו מוטב, ואם לאו נותנו למי שיוזע לתרגם, כדי שייבנו כל העם והנשים והתינוקות, שהנשים חייבות כאנשים, וכל שכן בנים זכרים. והקורא בתשעה באב אומר 'ברוך דיין האמת'. וכתב הבית יוסף שם - דמה שכתב הטור 'והקורא אומר ברוך דיין האמת' - לאו אקורא קניות קאי, אלא אקורא בתורה, וכן נהגו העולם שהעולה לקרוא בתורה קודם שיברך 'ברכת התורה' אומר 'ברוך דיין האמת'. אבל

פרפראות הפלאות

פרפראות נפלאות מגאוני וצדיקי הדורות בעניני הפלאות

בך (תהלים קכ"ב, ח'), תיבת "למען" בגימטריא 190 כתיבת קץ". ונלמד מזה מוסר השכל גדול - אנשים כל כך הרבה מתפללים ובוכים על חורבן המקדש וירושלים, ושיסתיים הגלות המר והנמהר, יש כל כך הרבה לבבות נשברים שמתייסרים ביסורי גוף ונפש קשים מנשוא, והנה יש לנו דרך סלולה מחז"ל והספה"ק להיוושע - לחזק את האחדות והאסיפה כאיש אחד בלב אחד, ואז נזכה לגאולה במהרה מתוך שמחה.

ומשאכם וריבכם - היינו הטירחא והמשא מה שמוטל עליכם, הוא רק לתקן הריב והשנאת חנם כנ"ל עכל"ק. וצדיקים אמרו דתיבת "שלום", הוא ראשי תיבות מ'ה ש'אלתך ו'ינתן לך - וזה מרמז, דמי שמשקיע בשלום, זוכה שה' ימלא כל משאלות לבו לטובה.

הגילוי הנורא מהשל"ה הק' - איזה דבר יכול לעכב את הגאולה רח"ל, שבלעדה אי אפשר להקץ שיבוא

כתב השל"ה הק' בפרשת ויחי עה"פ האספו ואגידיה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים - וזל"ק, ביקש לגלות להם את הקץ, על כן אמר לשון האספו, "כי אי אפשר להקץ שיבוא כשיש ביניכם שנאת חנם", רק צריכים אתם להיות כולכם באסיפה אחת ובאגודה אחת עכל"ק. ובהגהות החיד"א (שם) כתב רמז נפלא בזה - דכתיב "למען אחי ורעי אדברה נא שלום

גילוי נפלא - מה משה רבינו דורש מאתנו כדי שהוא יבטל הצורך באמירת 'איכה ישבה בדד'

כתב בספר אמרי נועם עה"ת בפרשת דברים עה"פ 'איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם', וזל"ק - על דרך שפירשו בספרים "האספו ואגידיה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים". היינו שיעקב צוה אותם, אשר עליהם מוטל רק לראות שיהיה ביניהם "אחדות בלב אחד כאיש אחד", באסיפה אגודה אחת, ועל זה נקראים בשם 'כנסת ישראל', ואז אני אמשין לכם הגאולה העתידה, אשר העיקר תלוי באחדות ואהבת ישראל, כי לא נחרבה ירושלים רק על שנאת חנם. וזהו 'איכה אשא לבדי' - היינו אשר משה רבינו אמר להם, אשר מה שתלוי בעסק החורבן והגאולה, אנכי לבדי אשא זאת, עלי לתקן האי 'איכה' ולהביא הגאולה. ועליכם אינו מוטל רק לתקן הריב והמחלוקת ושנאת חנם שבכם. וזהו 'טרחכם

גליון זה נודב

ע"י ידידי הנדיב הנכבד, שזכה להציל חייהם של אלפי אנשים במסירות נפש, ומרבה להיטיב עם הבריות הרה"ח המפואר ר' אהרן יוסף לנדא שליט"א לע"נ אחותו הנערה מרת רייזל ע"ה בת הרה"ח המפואר שיבלחט"א רבי גדליה לנדא שליט"א נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ז זכות הפצת מתיקות התורה' ברחבי תבל, תהא לעילוי נשמתה ת.נ.צ.ב.ה.

סיפורי הפלאות

סיפורים נפלאים ומחזקים בעניני הפלאות

הבאים גם קבוצת חסידים שגרו בעיר מונקאטש, והם נקראו אל הקודש פנימה, והרבי אמר להם - היות והמחלוקת שנתהוותה בין החצירות בעירכם מונקאטש עשה שמות בכרם ישראל וגרמה לפירוד בין החסידים ואנשי מעשה, ניתן בזה יד לכיתות המקעקעים ומחריבים את יסודות היהדות. על כן אני מבקש מכם, שתיכף בבואכם העירה, תדאגו לעשות שלום בין הצדדים בעירכם, ותסגרו את כל המוסדות שפתחתם לעצמכם, השחיטה, וכדומה, ואף את כל הכיבודים הנהוגים בין בני העיר לתת להמרא דאתרא, תנו לו ביראת כבוד, ויהא שלום על ישראל. אחד הנוכחים ניסה להניא את לב מרן זיע"א מלעשות צעד זה - באמרו: איך נעשה כעת שלום, הלא בעת שנפרדנו ממוסדות הקהילה, לקחנו על עצמנו חובות כבדים בבניית מוסדות הקהילה, המקוה, וב"ה שהמקום היה בעזרינו והיה באפשרותנו לממן זאת, אבל לא כן חלקם של שאר בני העיר שירד קרנם ונעשו בעלי חובות, ואם נצרך עצמנו לבני הקהילה, אזי נמצא שוב את עצמנו מתגוללים בחובות קשים מנשוא. אולם הרבי אמר להם - דעו לכם, שאיני מחליף עול של "מחלוקת" בעול של "כסף", ואכן תיכף ומיד נעשה שלום בין החסידים.

ומסיפור זה נלמד מוסר השכל גדול - שאף שבנו מוסדות למען הקהילה, ואף מערכת שחיטה מיוחדת, ואנשים השקיעו דמם ונפשם בבניית המוסדות לשם ולתפארת, ברגע שראה הרה"ק מבעלזא שזה הביא מחלוקת - הוא הורה לסגור מיד את כל המוסדות כולל את מערכת השחיטה, והכל כדי למנוע מחלוקת. ויש להסמיך בענין זה את המשנה בבות (פ"ג, משנה י') - כל שרוח הבריות נוחה הימנה, רוח המקום נוחה הימנה, וכל שאין רוח המקום נוחה הימנה, אין רוח המקום נוחה הימנה. והמשנה בא ללמדנו - שכל דבר שאין רוח הבריות נוחה הימנה אף שהדבר טוב מצד עצמו, אין רוח המקום נוחה הימנה, ויש להמנע מלעשותו.

ימיו היה מיצר ודואג על חורבן בית המקדש. וכ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א הבלחט"א קונן עליו בהספידו לפני מיטתו - הוא קיים ציפית לישועה' במובן הפשוט. בכל עת שדברנו אודות דברים ששייכים בעוד שנה שנתיים, אמר - שבדאי כבר יבוא משיח קודם. כמו כן בכל מאורע אשר אירע בארצנו הקדושה היה מראה לי בספרים, או הביא סמך ממדורי חז"ל שכתבו אודות הדבר הזה - שזהו סימן לפעמי משיח הקרובים לבוא, כאשר דבר זה ינק מבית חמיו כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק בעל השפע חיים זיע"א. עוד סיפר כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א - כה גברה אמונתו ותקוותו לביאת המשיח במהרה בימינו, עד שבשנים האחרונות היה אומר למחותנים שעמדו לפני נישואי אצאיהם: אל נא תרבו להתעסק בשאלה על 'מקום החתונה', שהרי ממילא תהיה החתונה בירושלים. והנה לצד ציפייתו לביאת המשיח היה גם מלא באהבתו לארץ ישראל, וגם לאחר עשרות שנים שעבר לגור באמריקה קיים בעצמו את דבר המשורר רבי יהודה הלוי "ליבי במזרח ואני בסוף מערב". לבו ונשמתו נשארו נטועים במסמרות בארץ הקודש, ובפרט בירושלים עיר הקודש, מקור מחצבתו וערש הולדתו, ובלבו בער תמיד התשוקה לשוב ולהשתכן בארץ הקודש כמו שכתוב "מי יתן לי אבר כיונה אעופה ואשכונה" (תהלים נ"ה, ז'), ואף בנה 'בית מדרש' לשם ותפארת בירושלים, אך משמייס נגזרה הגזירה ולא זכה בחייו לבוא לשכון בארץ הקודש.

מדוע הורה הרה"ק מבעלזא לסגור את כל המוסדות בעיר מונקאטש?

בספר "הליכות החיים" (ח"א עמ' רל"ב) מהרה"ג ר' יחזקאל יוסף גייגר שליט"א, אשדוד, מובא סיפור נפלא - כשעלה הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א על כס ההנהגה בשנת תרפ"ז נקבצו והגיעו לרבי החסידים מכל קצוות תבל, והיו בין

אילו הייתי יודע בימי נעורי שמושיח לא יבוא עד סוף ימי חיי - לא הייתי יכול לחיות מרוב צער

בספר תהילה למשה מובא סיפור נפלא - הרה"ק בעל הישמח משה זיע"א (שהשבוע חל יו"ד דיליה) אמר לפני פטירתו - אם הייתי יודע בימי נעורי כי אקין ככה ומשיח לא יבוא, לא הייתי יכול לחיות מרוב צער ונפשי הייתה יוצאת מאיתי, אך גודל תקוותי ובטחוני החייתיני עד היום. ובספר מסילות באור החסידות (בין המצרים עמ' 223) מובא עוד סיפור - שפעם דרש הישמח משה ביום הושענא רבה בעמדו לפני הארון קודש ואמר - "הושענא למענך אלוקינו, הושע נא", רבונו של עולם, אפשר תסבור שאני חושב למעני, הנה אני מתפלל על הגאולה אף שלא אזכה לראותה ואף אם לא אטול בה שום חלק רק ש"יתגדל ויתקדש שמייה רבא", ואם תסבור שאיני חושב על העולם הזה אבל אני חושב על העולם הבא, הרי אני מקבל על עצמי, שאפילו אם לא יהא לי תקנה וארד לשאול תחתית ולא אראה אור לעולם, גם באופן זה אני מבקש "יתגדל ויתקדש שמייה רבא" ע"ש. ומסופר על הרה"ק ר' משה מרדכי מלעלוב זיע"א - ששאל פעם חתן בשבת אופרף כשישב אצלו בשולחן הטהור שערך בליל שבת, האם יש לו דירה? והשיב החתן - שברוך השם יש לו דירה. אחר כך שאלו הרבי - כמה חדרים יש לו בדירה? וענה החתן - כמה חדרים יש לו בדירה. ואחר כך שאלו הרבי - מה יש בתוך הדירה? והשיב החתן - מה יש לו בדירה. לאחר הדברים האלה, הפטיר הרבי בככי ואמר לחתן - "לך יש דירה ורהיטים ואילו להקב"ה אין דירה", שהרי שרף את ביתו ואת היכלו (עיין ברכות דף ג'). שככל יום ויום יוצאת בת קול שמנהמת כיונה ואומרת, אוי לבנים שבעוונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות ע"ש.

ומסופר על כ"ק האדמו"ר מצאנז זוועהיל מארה"ב זיע"א (שהשבוע חל יו"ד דיליה) שכל

פלאות הקוראים

חידות נפלאות מהקוראים החשובים

לשליחת חידות לגליון - מכון "פלאי התורה", הפרטים בסוף הגליון

סימן קט"ז) דבזה אין מועיל ביטול בשישים', דהיות ודגים ובשר ביחד הוא סכנה, חמירא סכנתא מאיסורא (ולמעשה לא ק"ל הכי, אלא כשיטת הש"ך וסייעתו שם, דכן מועיל בזה ביטול בשישים, עיין באריכות מש"כ בזה בספר פסקי הוראה עמ' ק"ו), ואם כן הוא הפסיד שהבשר אסור באכילה, אבל לאחר זמן כשגילה שהדג שנפל לבשר הוא דג טמא שאינו כשר, אז הוא הרוויח - דבאופן זה בטל הדג בשישים לפי מש"כ הרש"ש בחולין (דף צ"ז). דבדג טמא גם להט"ז מועיל ביטול בשישים, ודפח"ח.

חידוד נפלא מהרה"ג ר' שלמה לאביל שליט"א

ירושלים עיר הקודש

איך יתכן, אדם חשב בתחילה שהמאכל שלפניו, הוא 'מאכל כשר', ועל ידי כך הוא הפסיד, אבל לאחר זמן כשגילה שבאמת 'המאכל אינו כשר', אז הוא הרוויח?

תשובה: מדובר באופן שנפל חתיכת דג לתוך בשר, דידוע שיטת הט"ז (יו"ד

מפיהם ומפי כתבם" ממה שהעידו בעל פה ובכתב מנהלי מוסדות ומארגני קעמפים ושיבת בין הזמנים על הדרשות | תוכניות | מצגות | זיצים | שבתות - מבית 'פלאי התורה'

"לדעתי, זהו פעילות תורנית חינוכית, שגם נותנת לכל בחור "הרבה סיפוק וחוויה" (ממכתבו של הרה"ג ר' שבח גרינפלד שליט"א שליט"א, ראש ישי"ת "שועות משה - ויניץ", בני ברק).

"במשך כל ימי הקעמפ שהיה לנו, התוכנית הראשונה שיצאנו עם משהו בידים למעשה, זה הויץ המיוחד בענין 'קנה לך חבר - אהבת כל כלל ישראל', שעשה הרב שוורץ, וקבלנו 'כלים ועצות למעשה לחיים' בנושאים חשובים אלו" (מפי הבחורים משיבת בעלזא ב"ב שהשתתפו בוויץ המיוחד במשך שלש שעות).

גליון זה מאוצרותיו של המשפיע הרה"ג ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א יו"ר מכון "פלאי התורה" ומג"ש בישי"ת "אהל התורה" - סאסוב ומח"ס "יד המשפט" אין לפסוק הלכה למעשה מהגליון © כל הזכויות שמורות

להזמנת דרשות | תוכניות | מצגות זיצים מרוממים | שבתות משמחות
בארץ ישראל: 052-7156981
מייל: dn0527156981@gmail.com
ובחו"ל: 004-47804864029
מייל: SRULYONDON@gmail.com

לתרומות עבור הגליונות | להערות והארות לשליחת חידות בכל מקצועות התורה ולקבלת העלון במייל, ניתן לפנות:
דואר - רחוב ר"י הנשיא 10/19, אשדוד
טלפון - 052-7156981
פקס - 153-88556981
מייל - dn0527156981@gmail.com